

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotij Et Imperij, Sev De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IV. Post seculum nonum, graves caussae disceptatae à Pontificibus in
numeris Conciliis. Præcipuè si agetur de Sacerdotij & Imperij Concordia.
ubi aderant Clerici, & laïci, è Gregorio VII. & Gelasio ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

viderem, ita ut nullomodo finis iisdem dari posse videretur, scilicet nisi novo iudicio de causa Cæciliani cognosceretur, Synodum Arelatensem indicit. A qua non reiecti sunt iudices qui sententiam Romæ tulerant, ut fit in iudiciis appellationum, sed quemadmodum fieri solet in iudiciis supplicationum, ipsi cum aliis denuo cognitionem susceperunt. Extant enim subscriptiones Legatorum ex urbe Roma à Silvestro Episcopo missorum, Marini quoque, Reticij, & Materni Gallie Episcoporum, in Actis Synodi Arelatensis, unâ cum subscriptionibus ceterorum Episcoporum qui ad illud Concilium convenerant. Quod factum observavit Augustinus his verbis: Ecce putemus illos Episcopos qui Romæ iudicaverunt, non bonos iudices fuisse. Restabat adhuc plenarium universalis Ecclesie Concilium, ubi etiam cum ipsis iudicibus causa posset agitari, ut si malè iudicasse convicti essent, eorum sententia solverentur. Quibus verbis rem gestam describit, id est, secundam Synodi Arelatensis cognitionem, post Concilium Romanum, non autem regulam præscribit qua in omnibus causis uti liceat, nempe instaurationem omnium iudiciorum apostolica sedis in synodo universalis, quemadmodum plerique contra veterum sententiam sibi persuaserunt.

III. Sanè in dissidio Orientalium, Concilium Sardicense indictum est: in quo iudicium adversus Athanasium refricatum fuit, post damnationes in illum à Conciliis Tyrio & Antiocheno decretas, & post admissam Athanasij à Iulio in Concilio Romano communionem. Quod etiam factum in Concilio Chalcedonenis erga Theodoretum, etsi Leo primus illi in communionem suscepto episcopatum restituisse. Attamen causam Acacij, iterato iudicio in Synodo Oecumenica, discuti passus non est Gelasius, neque ceteri Pontifices, quamvis schismate eam ob rem violata esset unitas Ecclesie: quæ sub Iustino Principe restituta est, cedentibus Græcis auctoritati Romanæ Ecclesie. Rationem discriminis assignamus in exercitatione de iudiciis canonicis Episcoporum, tomo secundo. [*Vide librum septimum.*]

Græcorum tamen obstinata petitio præmittenda non est, qui seculo nono iudicium contra Phorium & ejus asseclas à Nicolao I. toties damnatos instaurari voluerunt in Octava Synodo, reluctantibus licet Romanæ Ecclesie Legatis. Etenim Baanes Patricius & ceteri proceres à Basilio Imperatore delegati ut synodo intercessent, se Actis synodi non subscripturos, ut fieri solet, professi sunt, nisi præsentis Photij & ejus sectatorum ex synodicis & canonicis

sanctionibus ora obturarentur. Metrophanes Smyrnæ Metropolita eam petitionem suffragio suo juvit, verbis erga Romanam sedem permodestis, & ad propositum suum accommodatis: *Divinus Apostolus dicit: Prophetias nolite spernere, quod bonum est tenete. Sanctissimos veteris Romæ Legatos tanquam Prophetas recipimus, neque spernimus. Probantes verò magnificentissimorum procerum petitionem, æquam esse iudicamus.* Statim verò Concilium definivit iudicium refricandum esse: *Statuimus ut illi citentur, ac præsentis facta defendendi potestate iudicentur.* Legati quidem repulerunt hanc definitionem synodi, sibi liberum non esse dicentes Romanorum Pontificum iudicia rescindere; ex eo præsertim, quòd præsentibus Photianis Romæ reddita fuissent. Sed discusso negotio, reorum exceptiones repulsa sunt, & renovata in Phorium ejusque consortes damnationis & anathematis sententia.

IV. Hinc factum existimo ut seculo decimo & aliquot sequentibus Pontifices Romani ad vitandas offensiones, exemplo decessorum, causas communes in Conciliis frequentissimis discuti voluerint; adeo ut si qua inter sacerdotium & regnum gravis quaestio incideret, ad Concilium eam referri vellent, quò Reges & Principes evocabant. Eam viam inivit Gregorius VII. qui recrudescente dissidio inter Romanam Ecclesiam & Henricum Germaniæ Regem anno MLXXX. testatur se curaturum ut generalis synodus congregetur in loco tuto & securo, sicque opportuno, ut ad eum possint undique terrarum, clericalis ordinis & laicalis amici vel inimici sine timore convenire; ubi discutendum ait quis auctor fuerit ne inter pontificatum & regnum divina pax & recta concordia fieret: quam pacem optulante Domino, sicut Christiana devotio cupit & postulat, in eodem Concilio instaurare & confirmare optamus. Gelasius II. in eodem dissidio, Concilij generalis remedium adhibendum esse docer anno MOCXVIII. his verbis: *De controversia qua inter Ecclesiam & regnum est, vel conventioni vel iustitia libenter acquiescimus loco & tempore competenti, videlicet Mediolani, vel Cremona, in proxima B. Lucae festivitate, fratrum nostrorum iudicio, qui à Deo iudices constituti sunt in Ecclesia, & sine quibus hæc causa tractari non potest.* Liberalius se gesserat Gregorius VII. qui in causa mixta, quæ sacerdotium & regnum respiciebat, ex Clericis & laicis Concilium conflare volebat, cum Gelasius videatur ad solos Episcopos hanc cognitionem contrahere. Illis tamen iudicandi auctoritatem defert: quia etsi de singulis negotiis & causis privatis suprema iudicia à

Aug. epist. 162.

Vide lib. 7. cap. 10. §. 3.

sola Romana sede redderentur hoc seculo, attamen causas communes & generales ad Concilij definitionem ipsi Pontifices Romani referebant. Vnde Innocentius III. cum urgeretur à Philippo Rege Francorum ut illius nuptias cum Ingeburge dissolveret, ea facti specie proposita quæ hodie apud Summistas & ceteros tractatores nulla difficultate laborat quin matrimonium consummatum non fuisse dicant, rem illam absque Concilij generalis discussione fieri non posse scripsit his verbis: *Verum si super hoc absque generalis deliberatione Concilij determinare aliquid tentavimus, preter divinam offensam & mandatum infamiam, quam ex eo possemus incurere, forsitan ordinis & officij nobis periculum immineret; cum contra premissam veritatis sententiam nostra non possit auctoritas dispensare.* Id est, in præceptum illud divinum, *Quod Deus conjunxit homo non separet*, nullam cadere dispensationem; ceterum an matrimonium consummatum sit in facti specie proposita, in Concilio generali disceptandum esse.

V. Vnde patet hoc seculo duodecimo in causis communibus, quales erant Regum aut provinciarum querelæ, Concilij generalis non ineptè, nec invitis Pontificibus, imploratum auxilium fuisse. Primus omnium qui appellatione ad futurum Concilium usus est, prodit sese apud Historicos Fridericus II. Imperator: qui ad Concilij cognitionem evocatus à Gregorio IX. & ab Innocentio IV. ob dissidium cum Ecclesia Romana, de hæresi & aliis facinoribus delatus, Thaddæum Legatum suum ad Concilium Lugdunense misit anno millesimo ducentesimo quadragesimo quinto. Hic post exceptiones Friderici propositas, cum ferendam videret ab Innocentio depositionis sententiam, appellavit pro eo ad Concilium proximè futurum generalius. *Nec enim nunc omnes Prælati vel eorum Principum procuratores apparent hic in presentiarum*, ut dicebat ille, teste Matthæo Paris. Cujus petitionem Papa non eo nomine repulit quòd inepta esset provocatio ad Concilium; sed eo quòd Concilium illud Lugdunense generale esset, ubi quamplurimi Episcopi & Nobiles aderant, aut eorum Procuratores, iis solis absentibus quos Fridericus auctoritate sua continebat; ideòque ne ex malitia sua commodum reportaret, nève fraus illi sua patrocinaretur, sententiam depositionis non esse differendam, quemadmodum Matthæus Paris retulit.

VI. Martinus V. cum frequentia appellationum ad futurum Concilium, non solum in causis communibus, sed etiam in privatis, supremam in judiciis apostolicæ sedis auctoritatem infringi videret, commotus

etiam audacia Legatorum Ladislai Poloniae Regis, qui cum libelli cujusdam hæresibus scætantis damnationem trahi viderent, & Concilium Constantiense mox esse dissolvendum, *protestati sunt de gravamine, & de appellando ad futurum Concilium*, constitutione promulgata in Consistorio generali celebrato Constantiæ anno MCDXVII. vetuit ne quis à sede apostolica appellaret, aut ejus iudicium in causis fidei declinaret. Id testatur Ioannes Gerson, qui statim edito libello docuit licitam esse in causis fidei à Papa ad Concilium provocationem, quia Papa in his causis pendet à Concilio, ut ille pluribus exsequitur. Ceterum an sit jus appellandi in causa disciplinæ everte & canonum manifestè corruptorum, Gerson tractatu illo non edisserit: quamvis iis argumentis utatur quæ utramque partem conficiant, scilicet si de fide, de schismate, aut de reformatione Ecclesiæ in capite & membris agatur. Pius secundus, à quo Sigismundus Dux Austriae & Georgius Heymburgius Iurisconsultus communione absentem Concilium appellaverant, literis Mantuæ in conventu Principum publicatis has appellationes iterum prohibuit anno millesimo quadringentesimo sexagesimo. Quod interdictum adversus morem jam receptum sic Gallicana Ecclesia statim interpretata est, ut privatis causis, non autem communibus, censeret accommodandum; præcipuè si Regibus aut regionibus injuria inferretur, ex qua fidei vel unitatis ecclesiasticæ læsio vel disciplinæ manifesta interversio sequi posset. Hac interpretatione verba generalia legis mitigavit Ioannes Dauvet Procurator regius, cum ex mandato speciali Caroli VI. Francorum Regis à comminatione Pij II. ad Concilium provocaret. Denuntiaverat Pontifex in conventu Mantuano sibi abstinentum esse à consortio Francorum, quòd eas constitutiones amplexi essent quæ à Concilio Basileensi editæ, summam sedis apostolicæ auctoritatem læderent, & Ecclesiæ unitatem libertatemque perimerent. Requirit itaque Procurator regius libello contestatorio ut in loco tuto ac libero Concilium plenarium ex orbe universo à Pontifice congregetur, quòd paci Ecclesiæ hac ratione maturius consulatur; ita tamen ut canones interim in Gallia ferventur, adeòque si ob canonum custodiam censuris agatur adversus Regem aut regnum, se de earum nullitate coram Concilio conquesturum profiteretur. Referunt aliquot formulæ appellationum quas Ludovicus XI, Ioannes Nanterre Procurator regius, Universitas Parisiensis, nunc ob decimas indictas, nunc ob Pragmaticam Sanctionem

Innoc. ep. 107. l. 1. Reg. 27. concilio fecimus in articulo carnis generalis inter-ferri, communi-tem tamen sententiam in casu nostro non tenet

Innocentius d. l. 1. Reg. epist. 104. ad Phil. Regem.

Tractatus Joannis Gerson. Quomodo & an liceat in causis fidei à Summo Pontifice appellari.

C. 15. n. x. T. 1. Lib. 1.

Vide caput. 13. T. 1. Lib. 1.